
Virale hemoragiske febersykdommer

SPRÅKSPALTEN

ERLEND HEM

erlend.hem@medisin.uio.no

Erlend Hem er leder av Gruppe for norsk medisinsk fagspråk, instituttleder for LEFO – Legeforskningsinstituttet og professor ved Universitetet i Oslo.

MARTE PETRIKKE GRENERSEN

Marte Petrikke Grenersen er spesialist i indremedisin og i infeksjonssykdommer og overlege ved Avdeling for smittevern og beredskap i Folkehelseinstituttet.

Bør det som på engelsk kalles *viral hemorrhagic fevers* hete virale hemoragiske febre eller virale hemoragiske febersykdommer på norsk?

Filovirus er en gruppe virus som omfatter marburgvirus og ebolavirus, og som gir opphav til virale hemoragiske febersykdommer. Farget elektronmikrografi av ebolaviruspartikler (oransje). Foto: Science Photo Library / NTB

Folkehelseinstituttet har nylig oppdatert sin ebolaveileder for å ta med andre og lignende sykdommer, slik som marburgsykdom, lassafeber og Krim-Kongo hemoragisk feber (1). Dette er sykdommer som alle skyldes virus, og som ofte gir blødning (2). Når den nye håndboka nå skulle omfatte flere sykdommer enn ebola, måtte den ha et nytt navn. På norsk omtales disse sykdommene i entall som viral hemoragisk feber (3–5), mens på engelsk brukes flertallsformen *viral hemorrhagic fevers* (2). Hvordan bør denne flertallsformen oversettes til norsk: *virale hemoragiske febre* eller *virale hemoragiske febersykdommer*?

Folkehelseinstituttet søkte råd hos Språkrådet og hos Gruppe for norsk medisinsk fagspråk (6). Språkrådet anbefalte å skrive virale hemoragiske febersykdommer, men «ville ikke stenge for» bruk av flertallsformen febre hvis fagfolk flest mener at det er praktisk å behandle feber som et tellelig begrep (Bård Eskeland, personlig meddelelse).

Gruppe for norsk medisinsk fagspråk anbefalte også uttrykket virale hemoragiske febersykdommer (møte 5.12.2023). Gruppens begrunnelse var at det ikke er tradisjon for å angi sykdommer med flertallsformen febre på norsk (7), og at det er uheldig å bruke betegnelsen feber både som symptom og sykdom. Dessuten ville det styrke koblingen til symptomet feber, som ikke er det mest fremtredende ved disse sykdommene (2). Det finnes riktignok fortsatt en del sykdommer som ender på -feber, slik som skarlagensfeber, lassafeber og gulfieber, men etter gruppens skjønn er dette lite tilfredsstillende navn. Sykdommene ville nok fått andre navn hvis de skulle navnesettes i dag.

Med disse rådene bestemte Folkehelseinstituttet seg for å bruke formen febersykdommer. Dermed får den nye håndboka tittelen *Håndbok for virale hemoragiske febersykdommer*.

REFERENCES

1. Folkehelseinstituttet. Håndbok om virale hemoragiske febersykdommer (tidligere Ebolaveilederen). <https://www.fhi.no/ss/virale-hemoragiske-febre/handbok-om-virale-hemoragiske-febre/?term=> Lest 24.1.2024.
2. Centers for Disease Control and Prevention. Viral hemorrhagic fevers (VHFs). <https://www.cdc.gov/viral-hemorrhagic-fevers/about/index.html> Lest 8.1.2024.
3. Myrvang B. hemoragisk feber. Store medisinske leksikon. https://sml.snl.no/hemoragisk_feber Lest 8.1.2024.
4. Brantsæter AB, Ormaasen V. Viral hemoragisk feber. Metodebøker for helsetjenesten. Versjon 1.17. metodebok.no/index.php?action=topic&item=UrYRhbxp Lest 8.1.2024.
5. Nakstad ER, Dunlop O, Brantsæter AB, red. Nasjonal faglig retningslinje for håndtering av CBRNE-hendelser med personskade. IS-2593.

https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/handtering-av-cbrne-hendelser-med-personskade/CBRNE-hendelser%20med%20personskade%20%E2%80%93%20Nasjonal%20faglig%20retningslinje.pdf/_/attachment/inline/9b2099c4-4573-46d8-9260-227b55714cb9:fac65e34d9d1133b1b8e87f2d7a4f3b1764b7acf/CBRNE-hendelser%20med%20personskade%20%E2%80%93%20Nasjonal%20faglig%20retningslinje.pdf Lest 8.1.2024.

6. Hem E. Gruppe for norsk medisinsk fagspråk. Michael 2021; 18 (Supplement 26): 74–80.

<https://www.michaeljournal.no/article/2021/05/Gruppe-for-norsk-medisinsk-fagsprak> Lest 8.1.2024.

7. Bokmålsordboka. feber. <https://ordbokene.no/bm/search?q=feber> Lest 8.1.2024.

Publisert: 10. oktober 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0028
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.